

БЕКІТЕМІН»**ҚР Туризм және спорт министрлігінің
Спорт және дене шынықтыру істері
комитетінің төрағасы****Е.Мырзабосынов**

« » 20 ж.

«КЕЛІСІЛДІ»**«Қазақстан Rugby» ЗТБ
президенті****А.Джарғыбаева**

« » 20 ж.

2024 жылға арналған**әйелдер, ерлер және балалар-жасөспірімдер командалары арасында өтетін****Қазақстан Республикасы чемпионаттарының****ЕРЕЖЕСІ****Регби-7-ден жоғарғы лига****I. СПОРТТЫҚ ЖАРЫСТАРДЫҢ АТАУЫ**

	<u>ЕРЛЕР, ӘЙЕЛДЕР</u>
1	Қазақстан Республикасы чемпионаты жоғарғы лига I тур (регби-7).
2	Қазақстан Республикасының чемпионаты жоғарғы лига II тур (регби-7)
3	Қазақстан Республикасы чемпионаты жоғарғы лига III тур (регби-7).
4	Қазақстан Республикасының чемпионаты жоғарғы лига IV тур (регби-7)
5	Қазақстан Республикасы чемпионаты жоғарғы лига V тур (регби-7)
ҚЫЗДАР, ҰЛДАР (Жас ерекшеліктері 2-қосымшаға сәйкес)	
6	U 19 жасөспірімдер қыздар мен ұлдар арасындағы Қазақстан Республикасының көктемгі чемпионаты.
7	U17 жасөспірім қыздар мен ұлдар арасындағы Қазақстан Республикасының көктемгі чемпионаты.
8	U15,U13,U11,U9 және кіші (аралас) тач регби жасөспірім қыздар мен ұлдар арасындағы Қазақстан Республикасының көктемгі чемпионаты.
9	U15,U13,U11,U9 және кіші (аралас) тач регби жасөспірім ұлдар мен қыздар арасында Қазақстан Республикасының жазғы чемпионаты.
10	U17 жасөспірім ұлдар мен қыздар арасында Қазақстан Республикасының жазғы чемпионаты.
11	U19 жасөспірім ұлдар мен қыздар арасында Қазақстан Республикасының жазғы чемпионаты.
12	U15,U13,U11,U9 және одан кіші (аралас) тач регби жасөспірім ұлдар мен қыздар арасында Қазақстан Республикасының күзгі чемпионаты.
13	U19 жасөспірім ұлдар мен қыздар арасында Қазақстан Республикасының күзгі чемпионаты.
14	U17 жасөспірім ұлдар мен қыздар арасында Қазақстан Республикасының күзгі чемпионаты.

II. МАҚСАТТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ**1.1.Регбиден ҚР Чемпионаты келесі мақсатта өткізіледі:**

- елімізде жастар арасында салауатты өмір салтын қалыптастыру және регбиді насихаттау;
- спортшылар мен команданың спорттық шеберлігін көтеру;

- ҚР ұлттық, жастар, жасөспірімдер құрама командасына біліктілігі жоғары спортшылар дайындау;
- Олимпиада және Азия ойындарына, Әлем және Азия Чемпионаттарына қатысу үшін ҚР құрама командасына ойыншыларды іріктеу.

III. СПОРТТЫҚ ЖАРЫСТЫҢ ӨТКІЗІЛУ ОРНЫ МЕН УАҚЫТЫ

Регбиден республикалық жарыстар 2024 жылға арналған Қазақстан Республикасы Туризм және спорт министрлігінің Спорт және дене шынықтыру істері комитетімен бекітілген, «Спортты дамыту дирекциясы» РМҚК және «QAZAQSTAN RUGBY» ЗТБ осы жылға келісілген бірыңғай республикалық күнтізбеге сәйкес өткізіледі.

<u>ЕРЛЕР, ӘЙЕЛДЕР</u>		
1	Қазақстан Республикасы чемпионаты жоғарғы лига I тур (регби-7).	20-30 сәуір, Шымкент қ./Алматы қ.
2	Қазақстан Республикасының чемпионаты жоғарғы лига II тур (регби-7).	25-30 мамыр, Талдықорған қ.
3	Қазақстан Республикасы чемпионаты жоғарғы лига III тур (регби-7).	20-30 маусым, Алматы қ.
4	Қазақстан Республикасының чемпионаты жоғарғы лига IV тур (регби-7).	10-15 шілде, Талдықорған қ.
5	Қазақстан Республикасы чемпионаты жоғарғы лига V тур (регби-7).	20-30 қыркүйек, Алматы қ./Талдықорған қ./Астана қ.
ҚЫЗДАР, ҰЛДАР		
(Жас ерекшеліктері 2-қосымшаға сәйкес)		
6	U 19 жасөспірімдер қыздар мен ұлдар арасындағы Қазақстан Республикасының көктемгі чемпионаты.	23-26 сәуір, Шымкент қ./Талдықорған қ.
7	U17 жасөспірім ұлдар мен қыздар арасында Қазақстан Республикасының жазғы чемпионаты.	21-23 сәуір, Шымкент қ./Талдықорған қ.
8	U15,U13,U11,U9 және кіші (аралас) тач регби жасөспірім қыздар мен ұлдар арасындағы Қазақстан Республикасының көктемгі чемпионаты.	28-30 сәуір, Шымкент қ. /Талдықорған қ.
9	U15,U13,U11,U9 және кіші (аралас) тач регби жасөспірім ұлдар мен қыздар арасында Қазақстан Республикасының жазғы чемпионаты.	15-25 маусым, Талдықорған қ./Алматы қ.
10	U17 жасөспірім ұлдар мен қыздар арасында Қазақстан Республикасының жазғы чемпионаты.	20-25 маусым, Талдықорған қ.
11	U19 жасөспірім ұлдар мен қыздар арасында Қазақстан Республикасының жазғы чемпионаты.	20-30 маусым, Алматы қ.
12	U15,U13,U11,U9 және одан кіші (аралас) тач регби жасөспірім ұлдар мен қыздар арасында Қазақстан Республикасының күзгі чемпионаты.	15-20 қыркүйек, Талдықорған қ./Алматы қ.

13	U19 жасөспірім ұлдар мен қыздар арасында Қазақстан Республикасының күзгі чемпионаты	20-25 қыркүйек, Алматы қ.
14	U17 жасөспірім ұлдар мен қыздар арасында Қазақстан Республикасының күзгі чемпионаты	10-13 қазан, Талдықорған қ. / Алматы қ.

«QAZAQSTAN RUGBY» ЗТБ мәлімделген командалар санына, Халықаралық регби федерациясының (World Rugby) және Азия регби федерациясының (Asia Rugby) күнтізбесіне және Қазақстан Республикасының Ұлттық құрама командаларын даярлау жоспарларына сүйене отырып, ағымдағы маусымда жарысты өткізу мерзімдері мен орнын өзгертуге құқылы. Өзгерістер "QAZAQSTAN RUGBY" ЗТБ келісіліп және ҚР Туризм және спорт министрлігінің Спорт және дене шынықтыру істері комитетімен бекітіледі. Ойындарды өткізу орны мен мерзімі өзгерген кезде (кемінде 14 күнтізбелік күн бұрын) қосымша хабарланатын болады.

IV. СПОРТТЫҚ ЖАРЫСТАРДЫ ӨТКІЗУ ЖҮЙЕСІ

3.1. ҚР чемпионатын ұйымдастыру және өткізу ҚР Туризм және спорт министрлігінің Спорт және дене шынықтыру істері комитетінің, «Спортты дамыту дирекциясы» РМҚК және "QAZAQSTAN RUGBY" ЗТБ бірлесіп спорттық-бұқаралық іс-шараларды өткізудің бірыңғай республикалық күнтізбесіне сәйкес жүргізіледі, сондай-ақ регбиден жаттықтырушылар мен спортшыларды жарысқа іссапарға жіберуге негіз болып табылатын чемпионаттар мен халықаралық жарыстарды ұйымдастырады.

3.2. ҚР чемпионаты Халықаралық регби федерациясының (World Rugby) ресми ережелеріне, оның қосымшасына және спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай республикалық күнтізбесіне сәйкес өткізіледі.

3.3. Ережедегі қосымша оның құрамдас бөлігі болып табылады. Чемпионаттың барлық қатысушылары ережені және оның талаптарын білуге және сақтауға міндетті.

3.4. Регби бойынша ҚР чемпионатына жалпы басшылықты ҚР Туризм және спорт министрлігінің Спорт және дене шынықтыру істері комитеті және "QAZAQSTAN RUGBY" ЗТБ жүзеге асырады. Жарысты тікелей өткізу "QAZAQSTAN RUGBY" ЗТБ бекіткен төрешілер алқасына жүктеледі.

3.5. Республикалық жарыстарды тікелей ұйымдастыру: ҚР чемпионаты (Жоғарғы лига), жастар арасындағы ҚР Чемпионаты (өткізу орнын дайындау, қабылдау, орналастыру, медициналық қызмет көрсету), Чемпионат турнирлерін өткізу орны бойынша қалалық, облыстық Спорт басқармаларына, клубтарға (иелері), БЖСМ, ОРМБЖМ-не жүктеледі.

- әлемдік регбидің (World Rugby) талаптарына сәйкес келетін табиғи жабыны бар алаң немесе жасанды жабыны бар алаң;
- жарысқа қатысушылардың тұратын орындары;
- қабылдаушы тарап өткізетін жарыстарды ұйымдастыру сапасы;
- регбиді насихаттау (афиша, БАҚ, радио, теледидар, көрермендердің қатысуы).

V. ҚАТЫСУШЫ ҰЙЫМДАР

4.1. Жарысқа облыстардың және Астана, Алматы, Шымкент қалаларының құрама командалары жіберіледі.

Регби бойынша "QAZAQSTAN RUGBY" ЗТБ өткізетін барлық жарыстарға облыс орталықтары командалары өтінім беріп қатысуына рұқсат етіледі.

4.2. Клубтар "QAZAQSTAN RUGBY" ЗТБ шақыруы бойынша өз ойыншыларын құрама командаларға босатуға және іссапарға жіберуге міндетті. Ұлттық құрама сапына шақырылған

спортшылар медициналық сақтандырылуы болуы тиіс. Ойыншы мен команда арасындағы кез келген келісімге тыйым салынады және ескерілмейді.

4.3. "QAZAQSTAN RUGBY" ЗТБ матчтан кейін ойыншылардың өз клубтарына (командаларына) уақтылы оралу мүмкіндігін қамтамасыз етуге міндетті.

4.4. Жалпы ереже бойынша, кез келген ойыншы "QAZAQSTAN RUGBY" ЗТБ-ның медициналық куәландырумен расталуы тиіс жарақаттарды қоспағанда, ұлттық құрама командаларға шақыруына оң жауап беруге және құрама сапында ойнауға міндетті.

4.5. "QAZAQSTAN RUGBY" ЗТБ ойыншы мен оның клубын (командасын) матч немесе оқу-жаттығу жиыны өткізілетін күнге дейін кемінде күнтізбелік 15 (он бес) күн бұрын ҚР құрама командасының құрамына шақыру туралы жазбаша нысанда хабардар етуге міндетті.

4.6. Клубтар мен өңірлік өкілдіктер "QAZAQSTAN RUGBY" ЗТБ-мен өзінің барлық оқу-жаттығу және жарыс жоспарын келісуге міндетті, ол тек Қазақстан ұлттық құрамасының мүддесі үшін жоспарлануы тиіс.

- Спортшының бір дене шынықтыру-спорт ұйымынан басқа дене шынықтыру-спорт ұйымына ауысу ережесі Қазақстан Республикасы Спорт және дене шынықтыру істері агенттігі Төрағасының 2014 жылғы 25 шілдедегі № 288 бұйрығына сәйкес (2-қосымша).

VI. СПОРТШЫЛАРДЫҢ, ЖАТТЫҚТЫРУШЫЛАРДЫҢ, ТӨРЕШІЛЕР МЕН БАСҚА ДА ҚАТЫСУШЫЛАРДЫҢ САНДЫҚ ҚҰРАМЫ

ҚРЧ кезіндегі команданың сандық құрамы (қос құрам):

регби 7: он төрт ойыншы + жаттықтырушы, дәрігер, массажист, арбитр;

VII. СПОРТШЫЛАРДЫҢ ЖЫНЫСЫ МЕН ТУҒАН ЖЫЛЫ

6.1. Регбиден ҚР чемпионатына ерлер мен әйелдер командалары арасында (жоғарғы лига) 17 және одан жоғары жастағы ойыншылар қатысуға құқылы:

- жарыс басталған күні 17 жасқа толмаған ойыншылар бас төрешіге "QAZAQSTAN RUGBY" ЗТБ рұқсатын және дене шынықтыру-медициналық мекемемен және клуб/команда басшылығымен берілген жарысқа қатысуға рұқсаты бар арнайы медициналық анықтаманы және нотариус арқылы куәландырған және ата-анасының бірінің жазбаша рұқсатын куәландыратын қағазы бар болған жағдайда жіберіледі.

6.2. 16 жасқа толмаған жасөспірімдер командаларының ойыншылары міндетті түрде мандаттық комиссияға төлқұжаттың (паспорт) түпнұсқасын ұсынуға міндетті. 16 жасқа толған ойыншылар жеке куәліктің (удостоверение) түпнұсқасын ұсынуға міндетті. Жарысқа дейін төлқұжаттың түпнұсқасын (16 жасқа дейінгі ойыншылар), жеке куәлігін (16 жастан кейінгі ойыншылар) бермеген ойыншылар жарысқа жіберілмейді.

VIII. НӘТИЖЕЛЕРДІ БАҒАЛАУ ЖҮЙЕСІ

7.1. ҚРЧ жеңімпазы қарсыласына қарағанда көп ұпай жинаған команда болады. Ұпайлар келесі тиімді әрекеттер жасағаны үшін беріледі:

- әрекет (5 ұпай): команданың шабуылдаушы ойыншысы допты қақпа сызығымен (және оған кіреді) "өлі доп" сызығы, яғни алаңның алдыңғы сызығы арасында орналасқан соңғы аймаққа апарады. Егер ойыншы допты қолымен ұстап тұрып жерге тигізсе немесе допты қолдың немесе дененің кез келген бөлігімен белден мойынға дейін жерге тигізсе, әрекет есептеледі. Әрекет жасаған кезде команда оны жүзеге асыруға және қосымша ұпай жинауға құқылы;
- егер қарсыластың ойыны дөрекі болмаса ойыншы әрекетіне қарай, айыппұл (5 ұпай) тағайындалады. Айыппұл әрекеті қақпаның ортасына енгізілгендей есептеледі, бұл оны жүзеге асыруды жеңілдетеді;
- іске асыру (2 ұпай): әрекет жасаған команда іске асыру арқылы қосымша ұпай жинай алады. Команда ойыншыларының бірі допты қарсыластың қақпасына қарсы қояды. Егер доп

штанганың үстіндегі екі штанганың арасынан өтсе, іске асыру сәтті деп саналады. Бұл жағдайда басқа команданың ойыншылары өздерінің сынақ аймағында болуы керек;

- айып добы (3 ұпай): кейбір ережелерді бұзғаны үшін кездесу төрешісі айып добын, пенальтиді тағайындай алады. Доп бұзушылық орын алған жерге қойылады және команда ойыншыларының бірі қақпаға соғады. Қақпаны алу әрекетті жүзеге асыру кезіндегі ережелерге сәйкес есептеледі;
- Дроп гол (3 ұпай): егер доп ойында болса, матчтың кез келген қатысушысы қақпадан өте алады. Гол соғуға ниет білдірген ойыншы допты алаңға тастап, допты жерге тигізгеннен кейін оны тебуі керек — "Қолмен" соққыларға тыйым салынады.

7.2. Команда ұсынылған турды өткізуден бас тартқан жағдайда, ол жоғарыда аталған талаптарға сүйене отырып, жарыстарды ұйымдастыру және өткізу жөніндегі комиссияның тағайындауы бойынша өткізіледі.

7.3. Барлық ойындарда жеңімпаз команда 3 (үш) ұпай алады, жеңілген тарап 1 (бір) ұпай алады, тең нәтижемен командалар 2 (екі) ұпай алады.

7.4. Команда ойынға қатыспаған жағдайда оған 0:30 есебімен жеңіліс есептеледі және турнирлік ұпайлар есептелмейді.

7.5. Егер команда чемпионаттан шығарылса, онда бұл команданың барлық ойын нәтижелері жойылады.

ҚРЧ туры аяқталғаннан кейін командаларға олардың орындарын анықтау үшін рейтингтік ұпайлар беріледі:

Турдағы команданың алған орны	Рейтингтік ұпайлар
1	21
2	19
3	17
4	16
5	14
6	13
7	12
8	11
9	9
10	8
11	7
12	6
13	4
14	3
15	2
16	1

Жарысты қорытындылау кезінде екі және одан да көп командалардың ұпайлары тең болған жағдайда маңыздылығы кему ретімен артықшылыққа ие болады:

- осы командалар арасындағы жеке кездесулерде жиналған турнир ұпайларының саны көп команда;

- бетпе-бет кездесулерде ұпайлар тең болған кезде-ойын ұпайларының ең жақсы айырмашылығы бар команда;

- бетпе-бет кездесулердегі ойын ұпайларының айырмашылығы тең болған кезде-бір-бірінің арасындағы ойындардағы ең жақсы айырмашылық бар команда;

- бір-бірімен ойындарда бірдей айырмашылықпен бір-бірімен ойындарда көп ойын ұпайлары бар команда;

- бір-бірімен ойындарда алынған ойын ұпайлары тең болған кезде бір-бірімен ойындарда көп әрекет жасайтын команда;
- жарыстың барлық матчтарындағы әрекеттердің жалпы саны тең болған кезде-жарыста сары карточкалардың саны аз команда;
- сары карточкалар тең болған кезде-жеңімпаз жеребемен анықталады.
- әр турда 1-2 орын үшін финалдық ойындарда, негізгі уақытта ешкімнің нәтижесі болмаған жағдайда, қосымша уақыт тағайындалады – 5 минуттан 2 кезең (негізгі және қосымша уақыт арасындағы үзіліс-2 минут). Қосымша уақытта бірінші ұпай жинаған команда бірден жеңімпаз деп жарияланып, ойын аяқталады.
- егер командалар қосымша уақытта жеңімпазды анықтамаған жағдайда, матч 5 минуттан екі тайммен жалғасады, ал таймдар арасындағы үзіліс алғашқы ұпайларға дейін 2 минутты құрайды.

IX. МЕДИЦИНАЛЫҚ-САНИТАРЛЫҚ ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ

8.1. Ойын маусымындағы команда ойыншылары тұрғылықты жері бойынша екі рет медициналық тексеруден өтуге және ҚР Чемпионаты басталғанға дейін мандаттық комиссияға медициналық тексеру нәтижелерін ұсынуға міндетті.

8.2. Қабылдаушы тарап матчты дайындау кезінде:

- медперсоналдың (дәрігердің, медбикенің) кезекшілігін ұйымдастыру, қажетті жабдықтар мен дәрі-дәрмектермен медициналық пункт дайындау, жарыстардың бекітілген сметалары аясында **матчтарды өткізудің барлық уақытына "Жедел жәрдем" автомашинасымен қамтамасыз ету;**
- регби ойынының Ережелеріне сәйкес таңбаланған регби алаңын дайындау;
- матчты өткізуге қажетті құрал-жабдықтармен қамтамасыз ету. Міндетті түрде сенімді қорғалған, ойыншының қатты жарақат алып қалмауына көңіл бөлу, регби және футбол қақпаларының тіректері (егер футбол қақпалары алынып тасталмаса) барлық жағынан "қақпа тірегіне арналған жұмсақ қорғаныспен қапталып" жабылуы керек, биіктігі жерден кемінде 1,8 м;
- алаңда ойыншылар жарақат алып қалуы мүмкін бөгде заттардың болмауы тиіс

X. ДОПИНГКЕ ҚАРСЫ ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ

9.1. Спортшылардың, сондай-ақ жаттықтырушылардың, спорттық медицина мамандарының, спорт жарысына қатысатын спортшыларға қатысты дене шынықтыру және спорт саласындағы өзге де мамандардың допингке қарсы ережелерді бұзуына жол берілмейді. Спорттық жарысқа қатысатын спортшының допингті пайдалану фактісі Дүниежүзілік допингке қарсы агенттік аккредиттеген зертханаларда жүргізілген зерттеулердің нәтижелерімен расталады. Қазақстан Республикасы Чемпионатының барлық спортшылары, сондай-ақ барлық жастағы ұлттық құрамалар Дүниежүзілік допингке қарсы Кодекстің (бұдан әрі-WADS) ережелеріне сәйкес кез келген уақытта допинг-бақылау мақсатында жиналатын кез келген биологиялық материалды алу үшін қолжетімді болуға міндетті.

9.2. Барлық спортшылар допингке қарсы WADA кодексінің ережелерін сақтауы керек. Спортшылар допингке қарсы кодексті бұзған, допинг тест тапсыру үшін спортшылар бас тартса немесе келмесе, оларға допингке қарсы кодекстің нормаларына сәйкес (спортшы толық дисквалификациялануға дейін) санкциялар салынады.

XI. ТӨРЕШІЛЕР АЛҚАСЫНЫҢ САНДЫҚ ҚҰРАМЫ.

10.1. Чемпионат ойындарын төрелік ету World Rugby ережелеріне және осы Ереженің талаптарына сәйкес жүзеге асырылады. Төрешілерді оқыту және даярлау процесіне басшылық ету төрешілер алқасына жүктеледі. Төрешілерді даярлау мен олардың тікелей жұмысына басшылық жасау "QAZAQSTAN RUGBY" ЗТБ-ға жүктеледі.

Чемпионат ойындарына тағайындау

Жарыстарды ұйымдастыру және өткізу бойынша ҚР чемпионатының комиссарын, хатшысын және бас төрешісін "QAZAQSTAN RUGBY" ЗТБ жалпы жиналысында тағайындайды.

Алаңдағы төрешілерді турдың бас төрешісі ҚР чемпионатының комиссарымен келісе отырып тағайындайды.

Чемпионаттың әр ойынына ҚРЧ комиссары, бас төреші, төрешілер алқасы (алаңдағы төрешілер, бүйірлік төрешілер), хатшы қызмет көрсетеді.

Команда басшылары мен ресми тұлғалардың Чемпионат матчтарына тағайындалған төрешілерді ауыстыру туралы өтініштері қабылданбайды және қаралмайды.

Төрешілер формасы

Төрешілердің формасы ережелердің талаптарына сәйкес келуі керек және төрешілер көйлегінен, шорттардан, гетрлерден және регби аяқ киімдерінен тұруы керек. Регбидің "QAZAQSTAN RUGBY" ЗТБ логотипі төрешілер көйлегінің сол жағына орналастырылуы тиіс.

Алаңдағы төрешілердің жауапкершілігі

Төрешілерге келесі жауапкершіліктер жүктеледі:

- Алаңның, спорт ғимаратының жағдайы туралы шешімі;
- Көрермендер аймағында туындаған кез келген мәселелерді немесе көрермендер қатысуымен байланысты болған мәселелер болған жағдайда матчты тоқтату туралы шешім осы Ереженің талабына сәйкес қабылданады.

Қызмет көрсетуден шеттетуге

Тағайындалған төрешілер белгілі себептермен жарыстарға шыға алмай қалған жағдайда бас төрешіге тез арада хабарлауы тиіс. Төрешінің алаңға келмей немесе кешігіп қалған жағдайда бас төреші ойын алаңына қызмет ету үшін қосалқы төрешілерді тартуға құқылы, бірақ ол ҚРЧ бекітілген комиссарымен келісілген соң ғана шешім қабылдай алады.

Алаңдағы төрешілердің міндеттері:

- Чемпионат ойындарының төрешілігіне тағайындалған алаңдағы төрешілер ойынды регби ережелері мен осы Ережеге сәйкес өткізуі керек;
- Жарыс өтетін жерге келгеннен кейін төрешілер дереу ҚРЧ комиссарына белгіленуі тиіс;
- Жарыс орнына олар қызмет көрсететін ойын басталғанға дейін бір (1) сағаттан кешіктірмей келіп, оны кесте бойынша дәл бастау керек.
- Матч кезінде барлық команданың ресми өкілдерінің қосалқы орындықта отырғанын қадағалау. Тек команданың ресми өкілі ғана ойыншыларды ауыстыру немесе ұйымдастырушылық мәселелерді шешу үшін орындықтан тұруға құқылы. Бірақ қосалқы ойыншылар аймағынан шығуға құқығы жоқ.

ҚРЧ комиссарының міндеттері

ҚР комиссары ойынды регби ережелеріне және осы Ережеге сәйкес өткізудің кепілі болып табылады. Ол өзінің міндеттері шеңберінде әрекет етеді және бүкіл төрешілер аппаратының жұмысының сапасына жауап береді. Сонымен қатар, ол міндетті:

- Регби ережелері мен осы Ереже бойынша қажетті білімі болуы;
- Ойын барысында ҚРЧ комиссары төреші-хронометрдің жанында отыруы керек;
- Ойын басталғанға дейін бір (1) сағат бұрын командалардың құжаттарын (өтінім парақтары, АДД бойынша нормативтерді тапсыру хаттамалары, он алты жасқа дейінгі ойыншыларға арналған медициналық анықтамалар, сондай-ақ 16 жасқа толған спортшылардың жеке куәлігі (удостоверение) және 16 жасқа толмаған спортшылардың шетелдік паспорттары) тексеру.

Ойын басталғанға дейінгі ҚРЧ комиссарының міндеттері

- жарнама мен жарнамалық өнімдерді пайдалануды дұрыстығын тексеру;
- техникалық жабдықтың жұмыс жағдайын және ойын алаңының ережелер мен осы Ереженің талаптарына сәйкестігін тексеру;
- дәрігер мен БАҚ өкілдері үшін бос орындардың бар-жоғын тексеру;
- қажетті түгендеуді, командалардың, төрешілер мен көрермендердің қауіпсіздігін тексеру;
- егер матч тікелей эфирден көрсетілсе, теледидар өкіліне көмек көрсету;
- ойыншылардың осы турнир ойындарына рұқсатын тексеру;
- хатшымен бірлесіп, ойыншылардан нормативтерді қабылдауды және қажет болған жағдайда ұзын бойлы ойыншылардың бойын өлшеуді жүргізу;
- ойнауға құқығы жоқ (ойыннан уақытша шеттетілген) ойыншылар болмауы тиіс матч хаттамасының дұрыс толтырылуын тексеру.
- матч хаттамасының дұрыс толтырылуын, барлық қолтаңбалардың болуын және қателер болмаған жағдайда хаттамаға қол қоюды бақылау;

- егер матч хаттамасында қателер болса, төрешіден тиісті түзетулер енгізуді сұрау, содан кейін ғана түзетілген ойын хаттамасына қол қою;
- егер командалардың ресми тұлғалары тарапынан наразылық немесе шағым орын алса, матч хаттамасына жазба жасап, турдың тәртіптік комиссиясына және жарыстарды өткізу жөніндегі комиссияға құжаттар дайындау;
- ойын өткізу кезеңінде көрермендердің немесе жарысқа қатысушылардың агрессивті мінез-құлқы болған жағдайда, жарыстарды өткізу жөніндегі комиссияға баяндамалық жазба ұсыну;
- ойын аяқталғаннан кейін бірден ойынның нәтижесін және барлық бұзушылықтар туралы, егер олар матч қарсаңында және матч кезінде орын алса, жарыстарды өткізу жөніндегі комиссияға телефон арқылы хабарлау;
- командалардың ресми тұлғаларына ойын хаттамасының көшірмесін ұсыну;
- ҚРЧ комиссарының баянатын толтыру, дайындық барысында және ойын барысында анықталған барлық кемшіліктерді көрсету;
- 10 баллдық жүйемен, алаңдағы төрешінің сапасын бағалау;
- баспасөз конференциясының өткізілуін бақылау және барлық ескертулерді ҚРЧ комиссарының баянатына енгізу.

Төрешілер алқасы

Төрешілердің тағайындалуы мен жұмыс сапасына, тур өтетін орын бойынша облыстық Спорт басқармалары жауапты болады. Төрешілер алқасын тағайындауды олар жергілікті төрешілер алқасы мүшелерінің арасынан жүзеге асырады. Төрешілер жыл сайынғы төрешілер семинарына қатысқан жағдайда ғана чемпионат ойындарының төрешілігіне тағайындалуы мүмкін. Чемпионат ойындарында үш (3) адамнан тұратын төрешілер тобы:

- хатшы;
- хронометр;
- ақпарат беруші.

Чемпионат турларында төрешілер алқасын басқару және жарыс есебін дайындау үшін тур хатшысы тағайындалады, егер ол сапасыз жұмыс істесе, ҚРЧ комиссары мұны өзінің комиссарлық баянатында атап өтеді.

Төрешілер алқасының қарамағына облыстық Спорт басқармалары ұсынуы тиіс:

- ауыз су;
- киім ауыстыратын бөлме;
- матч хаттамаларын көшіруге арналған принтер және ксерокс.

ҚРЧ комиссары, алаңдағы төрешілер және тур матчтарына қызмет көрсету үшін тағайындалған бас төреші осы жарыстарда "QAZAQSTAN RUGBY" ЗТБ ресми өкілдері болып табылады. Олардың талаптары жарыстың барлық қатысушылары үшін міндетті болып табылады.

ХІІ. СПОРТТЫҚ ЖАРЫСҚА ҚАТЫСУ ҮШІН ӨТІНІМДЕР БЕРУДІҢ ТӘРТІБІ МЕН МЕРЗІМІ

11.1. Дәрігерлік мекеме мен ұсынушы ұйым куәландырған спорттық қолдану жарыс болатын жерге келген сәтте "QAZAQSTAN RUGBY" ЗТБ бас төрешілер алқасына ұсынылады. Өтінім 2 данада нысан бойынша беріледі: Толық аты-жөні, білімі, жеке куәлігінің нөмірі (көшірмесі), үй мекенжайы, бойы, салмағы, туған жылы, жасөспірімдер мен жасөспірімдер командалары үшін - жалпы білім беретін мектептен немесе оқу орнынан анықтама, паспорт (оригинал). ҚР чемпионатқа қатысқан ойыншы ойын маусымында тек бір командада ойнай алады. ҚР чемпионатының ойындарына тартылмаған спортшыларды күнтізбелік маусым ішінде қайта өтінім беруге рұқсат етіледі.

11.2. ҚР чемпионатының (Жоғарғы лига) қатысушылары қалалар, облыстар, спорт клубтары, БЖСМ, ОРМБСМ, армия спорт клубтары, сондай-ақ әуесқой клубтар болуы мүмкін. Чемпионатқа қатысушылардың құрамын "QAZAQSTAN RUGBY" ЗТБ бекітеді.

Чемпионат тек осы Ереженің талаптары мен ережелеріне сәйкес келетін спорт ғимараттарында өткізіледі.

11.3. Командаларды жарыстарға жіберуді осы Ереженің талаптарын орындаған және мынадай құжаттарды ұсынған кезде "QAZAQSTAN RUGBY" ЗТБ мандаттық комиссиясы жүзеге асырады:

- ҚРЧ басталғанға дейін 30 күн бұрын қатысатындығын растау;

- Команданың өтінім парағы, белгіленген нысанда екі данада;
Әрбір клуб немесе спорт ұйымы "QAZAQSTAN

RUGBY" ЗТБ мандаттық комиссиясына мынадай құжаттарды ұсынуы тиіс:

- 1) "QAZAQSTAN RUGBY" ЗТБ-не әр ойыншыға клубпен немесе ол басқа спорт ұйымымен бекітіліп тіркелген келісімшарттар;
- 2) белгіленген тәртіппен "QAZAQSTAN RUGBY"ЗТБ бекіткен ойыншының жеке картасы (сертификаты);
- 3) маусым басталар алдындағы әр команданың түскен командалық суреттері.

Командада әр түрлі түсті екі ойын формасы болуы керек.

11.4. Мандаттық комиссиядан өткеннен кейін әр команда келесі құжаттарды алады:

1. Чемпионатқа қатысуға бекітілген өтінім парағы;
2. Чемпионаттың Ережесі қосымшасымен.

Ойыншылардың Чемпионат бойы қосымша өтінім беруіне келесі жағдайларда жол беріледі:

1. Егер ойыншы басқа команда үшін ағымдағы Чемпионат ойындарына қатыспаса;
2. Барлық өтінімдер жарыстарды ұйымдастыру және өткізу жөніндегі комиссияға осы ойыншының қатысуымен кезекті Чемпионат ойыны басталғанға дейін 72 (жетпіс екі) сағаттан кешіктірілмей ұсынылуы тиіс;

3. ҚР чемпионатына (жоғарғы лига) қатысуға алдын ала өтінім төрешілер алқасына 2023 жылғы 1 наурызға дейін беріледі.

11.5. Халықаралық турнирлерде өнер көрсететін клуб командасы осы турнирлерде неғұрлым табысты өнер көрсету үшін өз құрамына ҚР чемпионатына қатысатын басқа клубтардың ойыншыларын, сегізден аспайтын адамды, қосуға құқылы.

11.6. Команда ойыншылары жарысқа қатысуға берілген өтінімге сәйкес ҚРЧ-да тек бір команда үшін регби-7 бойынша өнер көрсетуге құқылы.

ХІІІ. ҚАТЫСУШЫЛАР МЕН ТӨРЕШІЛЕРДІ ҚАБЫЛДАУ ШАРТТАРЫ

12.1. 2023 жылғы Қазақстан чемпионатына қатысу үшін "QAZAQSTAN RUGBY" ЗТБ-не қатысушы командалардың өкілдері 2023 жылғы 31 наурызға дейін ұйымның басшысы бекіткен алдын ала өтінімді E-mail: kazakhstan_rugby@mail.ru мекенжайына ұсынуы және "QAZAQSTAN RUGBY" ЗТБ жалпы жиналысының 2021 жылғы 20 қарашадағы №26 хаттамасында көзделген міндетті шарттарды орындауы тиіс.

12.2. Регби командалары/клубтары Спорт басқармаларымен, спорт ғимараттарының дирекцияларымен (жарыс ұйымдастырушылары) матч өтетін жерлерде қамтамасыз етуге міндетті:

- матчтың ресми хаттамасын ресімдеуге және осы матчқа қызмет көрсететін төрешілер алқасын және ҚРЧ комиссарын орналастыруға арналған кабинет;

- жарысқа қатысушылар үшін жарыс барысында стадионнан арнайы орын беру.;

- жарыстың әр күніне әр командаға ауыз сумен қамтамасыз ету;

12.3. Жарыстарды өткізуге Уәкілетті ұйым матчты дайындау кезінде:

- «QAZAQSTAN RUGBY» ЗТБ өкілдерінің құрамында келетін барлық ресми тұлғалардың, яғни "қонақтар", төрешілер, инспекторлар, қауіпсіздігін қамтамасыз ету;

- доп беру үшін балалар командаларынан бір топ спортшыларды бірдей формада қамтамасыз ету;

- Регби командасының/клубтың басшылығы Спорт ғимаратының дирекциясымен бірлесіп, бөгде адамдардың төрешілер бөлмесіне кіруіне жол бермеуге және төрешілер бөлмесінен алаңға шығуға және кері қайтуға дейін төрешілер алқасын қауіпсіздік қызметімен алаңға алып жүруді қамтамасыз етуге міндетті.

12.4. Директораттар мен командалар/клубтар арасындағы ресми хат алмасу электрондық пошта арқылы да жүргізіледі (e-mail: kazakhstan_rugby@mail.ru). Регби командаларының/клубтардың жауапты қызметкерлері өздерінің электрондық пошталарын үнемі тексеріп отыруға және келіп түскен материалдарды өз басшылығына жедел ұсынуға міндетті.

12.5. Регбиден чемпионатқа "QAZAQSTAN RUGBY" ЗТБ-да белгіленген тәртіппен тіркелген және осы жарыстың ережесін сақтайтын және команданың/клубтың өтініміне енгізілген ойыншылар қатысуға құқылы.

12.6. Әр командада "Регби ойындарының ережелеріне" сәйкес келетін 2 ойын формасы болуы керек, оның ішінде әр жиынтықта бірдей регбики, регби шорттары мен гетры бар. Түрлі түсті формалардың үлгілерін мандат комиссиясында команда өкілдері ұсынуы керек. Ойыншылардың жейделеріндегі нөмірлер 1-ден 99-ға дейін болуы мүмкін. Регби ойынына сәйкес келмейтін форма киген және жоғарыда аталған талаптарға сай келмейтін командалар жарысқа жіберілмейді.

12.7. Регби командаларының/клубтарының басшылары, жаттықтырушылар, регби ойыншылары және регби бойынша ҚР чемпионатына қатысатын басқа да ресми тұлғалар осы Ереженің барлық талаптарын орындауға міндетті, бұл ретте тәртіпті, ұйымшылдық, қарсыластар мен көрермендерге құрмет көрсетуі тиіс.

12.8. Матч кезінде команданың орындығында команданың сертификатына/өтініміне енгізілген ойыншылардың ішінен ең көбі 7 адам, оның ішінде дәрігер және / немесе команданың массажисті болуы мүмкін. Команданың қалған ойыншылары мен қызметкерлері стадион стэндтерінде немесе турдың бас төрешісі анықтаған жерлерде орналастырылады.

12.9. Суды ойын киімімен алып шығуға тыйым салынады.

XIV. СПОРТТЫҚ ЖАРЫСТЫҢ ЧЕМПИОНДАРЫ МЕН ЖҮЛДЕГЕРЛЕРІН МАРАПАТТАУ ТӘРТІБІ.

13.1. Осы Ереже "QAZAQSTAN RUGBY" ЗТБ 2021 жылғы 20 қарашадағы №26 жалпы жиналысының хаттамасында көрсетілген міндетті шарттарды орындай отырып, командаларды Чемпионат турларына іссапарға жіберу, Чемпионат турларын (тұру, тамақтану, жол жүру) өткізу кезінде төрешілер алқасы мен қызмет көрсетуші персоналдың жұмысына ақы төлеу үшін негіз болып табылады.

ҚР Туризм және спорт министрлігінің Спорт және дене шынықтыру істері комитеті, "Спортты дамыту дирекциясы" РМҚК :

- Бас жаттықтырушылар, мемлекеттік жаттықтырушы мен штаттық құрама командасының басшысын іссапарға жіберу.
- Регби-7 (олимпиадалық) бойынша ойыншылар мен командаларды дипломдармен, медальдармен, кубоктармен марапаттау.

Қабылдаушы тараптар:

- Жарыстың ашылу/жабылу рәсімін өткізу (қатысушылардың шеруі, Қазақстан Республикасының Мемлекеттік әнұранын орындау), спорт ғимараттарын жалға алу, ойын алаңын белгілеу, жарыс басталардан 20 күн бұрын афишаларды дайындау және орналастыру, регби қақпаларын орнату, стадионды көрермендермен толтыруды қамтамасыз ету; ҚРЧ матчтарының ұлттық телеарналарда үздік көрсетілімін қамтамасыз ету үшін тиісті инфрақұрылымы бар сапалы ойын алаңын тандау ;

- Төрешілерге, жарысқа қатысушы командаларға ойынның әр күніне әр қатысушыға күніне 2 литр мөлшеріндегі есеппен бөтелкедегі ауыз су ;

- Мұз, әр командаға және әр ойын күніне 20 кг мөлшерінде;

- Медицина қызметкерлері мен қызмет көрсетуші персоналдың жұмыс шығындары;

"QAZAQSTAN RUGBY" ЗТБ:

- Жарнама қызметі, кеңсе шығындары, бағдарламалар, қалқандар, плакаттар, БАҚ дайындау;

- Төрешілер үшін көлік шығындарын төлеу (Трансфер вокзал-қонақ үй- вокзал, ойын күндері қонақ үй-стадион-қонақ үй),

-жарыс барысында үздік ойыншыларды және чемпионаттың жүлдегер командаларын марапаттау;

- Атқару комитеті (исполком) өкілінің іссапары;

13.2. Бірінші орын алған командаға "Қазақстан чемпионы" атағы беріледі. Команда Кубокпен және І дәрежелі дипломмен марапатталады. Ойыншылар мен жаттықтырушылар ҚР Мәдениет және спорт министрлігінің Спорт және дене шынықтыру істері комитетімен, "Спортты дамыту дирекциясы" РМҚК және "QAZAQSTAN RUGBY" ЗТБ-мен өзара келісілген І дәрежелі медальдармен және дипломдармен марапатталады.

2 және 3 орын алған командалар тиісінше 2 және 3 дәрежелі дипломдармен марапатталады. Ойыншылар мен жаттықтырушылар ҚР Туризм және спорт министрлігінің Спорт және дене шынықтыру істері комитетімен, "Спортты дамыту дирекциясы" РМҚК және "QAZAQSTAN RUGBY" ЗТБ-мен өзара келісілген тиісінше 2 және 3 дәрежелі медальдармен және дипломдармен марапатталады

XV. НАРАЗЫЛЫҚ КӨРСЕТУ ТӘРТІБІ ЖӘНЕ ОНЫ ҚАРАУ

Жарыстарды ұйымдастыру және өткізу жөніндегі ҚРЧ комиссары чемпионатты өткізу кезінде ережелер мен осы Ереженің сақталуын бақылайды және осы Ережеге сәйкес клубтар мен ойыншыларға, төрешілер аппаратының ресми тұлғалары мен мүшелеріне тәртіптік санкцияланған жазаларды қолданады. Аймақтық спорт басқармалары көрермендердің іс-әрекетіне және Чемпионат ойындары өтетін спорт ғимараттарында қауіпсіздік шараларын сақтауға толық жауапты.

Наразылықтар

Наразылық ойын ережелерін сақтамауға немесе осы Ереженің ережелерін бұзуға байланысты фактілерге (әрекеттерге немесе әрекетсіздіктерге) берілуі мүмкін. Наразылық беру және қарау тәртібі тәртіптік регламентпен реттеледі. Наразылықтың көшірмесі "QAZAQSTAN RUGBY" ЗТБ-ға жіберіледі. Наразылықты тек клуб немесе спорт ұйымы бере алады (спорт мектеп). Наразылықтар қабылданбайды:

- төрешілерді тағайындау;
- ойын кестесі;
- төрешінің регби ережелерін түсіндіруіне сәйкес шешімі;

Наразылықтар, егер олар уақтылы қол қойылмаса немесе хаттамада тіркелмесе, сондай-ақ бейнежазбасыз берілген наразылықтар қабылданбайды.

Наразылықтар ҚРЧ комиссарына жазбаша түрде және матч аяқталғаннан кейін бір (1) сағат ішінде беріледі, бірақ команданың ресми өкілі ойын аяқталғаннан кейін бірден наразылық білдіру туралы ауызша мәлімдеме жасаған жағдайда ғана. Осы мәлімдеме бойынша судья-инспектор матчтың хаттамасына наразылық білдіру фактісі және оның түрі туралы жазба жасайды. Наразылыққа ойынның бейнежазбасы қоса беріледі, ол туралы матч хаттамасында жазылады. Бейнежазба үздіксіз (матч бойы), анық және даулы ойын сәттерінің бүкіл аймағын қамтуы керек. Наразылықты жарыстың тәртіптік комиссиясы қарауы керек, оған мыналар кіреді:

- ҚРЧ комиссары;
- "QAZAQSTAN RUGBY" ЗТБ өкілі;
- жаттықтырушылар құрамының өкілі (Чемпионатқа қатысушы командалар жаттықтырушыларының шешімі бойынша);
- турнирдің бас төрешісі.

Жаттықтырушылар құрамының өкілі және жетекші төреші наразылық берілген матчқа қатысы болмауы тиіс. Тәртіптік комиссияның отырысында төреші-инспектордың қалауы бойынша немесе оның кез келген мүшесінің талабы бойынша осы мәселені талдауға көмектесетін жарысқа қатысушылар шақырылуы мүмкін. Шешім көпшілік дауыспен қабылданады. Дауыстар тең болған кезде төреші-инспектор дауыс берген шешімге артықшылық беріледі. Тәртіптік комиссия қаулысының көшірмесі жазбаша түрде келесі күні ойынға бір сағат қалғанда наразылық білдірген команданың ресми өкіліне тапсырылуы тиіс.

Тәртіптік комиссияның шешіміне "QAZAQSTAN RUGBY" ЗТБ-ға жазбаша түрде берілетін апелляция берілуі мүмкін, оның құрамына мыналар кіреді:

- "QAZAQSTAN RUGBY" ЗТБ бас хатшысы
- жарыстарды өткізу жөніндегі комиссияның төрағасы
- жаттықтырушылар кеңесінің төрағасы
- төрешілер алқасының төрағасы

Апелляция тәртіптік комиссияның шешімі шыққан күні берілуі керек. Апелляциямен жарна берілуі керек, ол туралы ойын хаттамасында жазылады. Апелляция қабылданбаған жағдайда жарна қайтарылмайды. Шешім бір ай ішінде, бірақ келесі тур басталғанға дейін үш (3) күннен кешіктірілмей қабылдануы керек. Шешім көпшілік дауыспен қабылданады және түпкілікті болып табылады.

Шағымдар мен өтініштер

Шағымдар мен өтініштерді жарыстың кез келген қатысушысы ҚРЧ комиссарының атына ойын аяқталғаннан кейін үш (3) сағат ішінде бере алады.

Шағымдар мыналарға берілуі мүмкін:

- біржақты төрешілік;
- біліктілігі жоқ төрешілік;
- ауызша және физикалық қорлау;
- ұйымдастырушылық мәселелердің нашар шешімі және т. б.

Матчты өткізу кезіндегі ойын сәттеріне байланысты барлық шағымдар мен мәлімдемелер тек бейнежазба болған жағдайда ғана болуы мүмкін. Шағымның түріне байланысты оны ҚРЧ комиссары немесе жарыстың тәртіптік комиссиясының отырысында тікелей қарауы мүмкін.

XVI. СПОРТТЫҚ ЖАРЫСТАРҒА ҚАТЫСУШЫЛАР МЕН ТӨРЕШІЛЕРДІҢ КЕЛУ ЖӘНЕ ҚАЙТУ КҮНДЕРІ

Қазақстан Республикасы Туризм және спорт министрлігінің Спорт және дене шынықтыру істері комитеті бекіткен спорттық-бұқаралық, республикалық және халықаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбелік жоспарына енгізілген барлық жарыстарға қатысушы ұйымдар, мандаттық комиссиядан өту және біліктілік жарыстарын өткізу үшін (қажет болған жағдайда) жарыс басталардан бір күн бұрын келіп, Қазақстан Республикасы Туризм және спорт министрлігінің Спорт және дене шынықтыру істері комитетімен бекіткен жарыс аяқталғаннан кейін немесе оның кеш аяқталуына байланысты келесі күні кетуі керек.

"QAZAQSTAN RUGBY" ЗТБ мәлімделген командалар санына, Халықаралық регби федерациясының (World Rugby) және Азия регби федерациясының (AsiaRugby) күнтізбесіне және Қазақстан Республикасының Ұлттық құрама командаларын даярлау жоспарларына сүйене отырып, ағымдағы маусымда жарысты өткізу мерзімдері мен орнын өзгертуге құқылы. Өзгерістер "QAZAQSTAN RUGBY" ЗТБ келісіліп және ҚР Туризм және спорт министрлігінің Спорт және дене шынықтыру істері комитетімен бекітіледі. Ойындарды өткізу орны мен мерзімі өзгерген кезде (кемінде 14 күнтізбелік күн бұрын) қосымша хабарланатын болады.

**(ТӨРТІПТІК ЖАЗАЛАР КЕСТЕСІ)
ОЙЫН КЕҢІСТІГІНДЕГІ БҰЗУШЫЛЫҚТАР ҮШІН САНКЦИЯЛАР
WR ҰСЫНЫСТАРЫ НЕГІЗІНДЕ ЖАСАЛҒАН**

Ойыншылардың барлық бұзушылықтары немесе дөрекі ойындары үшін санкциялар / жазалар келесі градация деңгейлеріне не:

- Төменгі деңгей (ТД),
- Орташа деңгей (ОД),
- Жоғарғы деңгей (ЖД),
- Максимальды деңгей (МД)

* Ескерту: ойыншының басымен байланыста болған кез келген бұзушылықтар немесе өрескел ойындар бұзушылықтардың орташа деңгейінен (ОД) төмен емес жіктелуі керек.

1. Ойыншы басқа ойыншыларға қатысты қауіпті немесе абайсыз әрекеттерді жасамауы керек.

Төменгі деңгей (ТД)	Орташа деңгей (ОД)	Жоғарғы деңгей (ЖД)	Максимальды деңгей (МД)
3 ойын	6 ойын	10 ойын	30 ойын

2. Ойыншы дөрекі ойын немесе қорлау ретінде қарастырылуы мүмкін кез келген әрекеттер, атап айтқанда (бірақ шектелмейді):

	Төменгі деңгей (ТД)	Орташа деңгей (ОД)	Жоғарғы деңгей (ЖД)	Максимальды деңгей (МД)
Қарсыласын тістеу	3 ойын	6 ойын	10 ойын	208 апта
Көзге, қарсыластың көз аймағына тигізу	3 ойын	6 ойын	10 ойын	208 апта
Қарсыласқа жұдырықпен, щеткамен, қолмен соққы беріңіз	3 ойын	6 ойын	10 ойын	52 апта
Қарсыласқа шынтақпен соққы беріңіз	3 ойын	6 ойын	10 ойын	52 апта
Қарсыласқа иықпен соққы беріңіз	3 ойын	6 ойын	10 ойын	52 апта
Қарсыластың басын ұру	3 ойын	6 ойын	10 ойын	104 апта
Қарсыластың тізесін ұру	3 ойын	6 ойын	10 ойын	52 апта
Қарсыласты аяқпен басу немесе таптау	3 ойын	6 ойын	10 ойын	52+ апта
Қарсыласқа допты әдейі соғу	3 ойын	6 ойын	10 ойын	12+ апта

3. Ойыншы ешкімді ауызша қорламауы керек. Мұндай қорлау (бірақ онымен шектелмейді): дін (дін), тері түсі, нәсілдік/ұлттық/этникалық, жыныстық бағдар туралы қорлауды білдіреді.

Төменгі деңгей (ТД)	Орташа деңгей (ОД)	Жоғарғы деңгей (ЖД)	Максимальды деңгей (МД)
5 ойын	8 ойын	12 ойын	52 апта

4. Ойыншы қарсыласын қауіпті түрде ұстап алмауы керек (оның ішінде "ерте" немесе "кеш" басып алу). "Қауіпті" ұстау қарсыласты ұстап алуды немесе қарсыласты иық сызығынан жоғары ұстауға тырысуды білдіреді (бірақ онымен шектелмейді). Егер ойыншы қарсыласын иық сызығынан төмен түсіре бастаса (жоғары ұстау), қатты қолмен ұстау ("шлагбаум") болса да, мұндай ұстау орын алуы мүмкін.

Төменгі деңгей (ТД)	Орташа деңгей (ОД)	Жоғарғы деңгей (ЖД)	Максимальды деңгей (МД)
3 ойын	6 ойын	10 ойын	52 апта

5. Ойыншы допқа иелік етпейтін қарсыласын ұстамауы керек. Допқа иелік етпейтін Ойыншы допқа иелік етпейтін қарсыласын ұстамауы, итермеуі, бұғаттамауы керек

Төменгі деңгей (ТД)	Орташа деңгей (ОД)	Жоғарғы деңгей (ЖД)	Максимальды деңгей (МД)
3 ойын	6 ойын	10 ойын	52 апта

6. Ойыншы аяғы жерде жоқ қарсыласын ұстап алмауы, итермеуі, бұғаттамауы керек.

Төменгі деңгей (ТД)	Орташа деңгей (ОД)	Жоғарғы деңгей (ЖД)	Максимальды деңгей (МД)
3 ойын	6 ойын	10 ойын	52 апта

7. Ойыншы қарсыласын (қарсыласын) құлаған кезде оның басы немесе жоғарғы денесі жер бетіне тиетін етіп көтермеуі немесе лақтырмауы керек.

Төменгі деңгей (ТД)	Орташа деңгей (ОД)	Жоғарғы деңгей (ЖД)	Максимальды деңгей (МД)
3 ойын	6 ойын	10 ойын	52 апта

8. Қауіпті ойын "Шайқаста", "Ракта" немесе "Молда".

Төменгі деңгей (ТД)	Орташа деңгей (ОД)	Жоғарғы деңгей (ЖД)	Максимальды деңгей (МД)
3 ойын	6 ойын	10 ойын	52 апта

9. Ойыншы аяғымен ойнағаннан кейін бірден қарсыласына әдейі шабуыл жасамауы немесе бұғаттамауы керек.

Төменгі деңгей (ТД)	Орташа деңгей (ОД)	Жоғарғы деңгей (ЖД)	Максимальды деңгей (МД)
3 ойын	6 ойын	10 ойын	52 апта

10. Ойыншы әділ спорттық күрес рухына қайшы келетін кез келген әрекетті жасамауы керек, соның ішінде (бірақ онымен шектелмейді) :

	Төменгі деңгей (ТД)	Орташа деңгей (ОД)	Жоғарғы деңгей (ЖД)	Максимальды деңгей (МД)
Қарсыластың шашынан ұстап немесе тартса	3 ойын	6 ойын	10 ойын	52 апта
Қарсыласқа түкірсе	3 ойын	6 ойын	10 ойын	52 апта
Қарсыласын жыныс мүшелеріне (немесе кеудеге, әйелдер командалары ойыны кезінде) ұстау	3 ойын	6 ойын	10 ойын	208 апта

Өзге	3 ойын	6 ойын	10 ойын	52 апта
------	--------	--------	---------	---------

11. Ойыншылар, команда өкілдері және спорт ұйымдарының басшылары матчтың ресми тұлғаларының беделіне нұқсан келтірмеуі керек, сондай-ақ төрешілер мен басқа да ресми тұлғаларға құрметсіздік белгілерін білдірмеуі немесе көрсетпеуі керек.

Төменгі деңгей (ТД)	Орташа деңгей (ОД)	Жоғарғы деңгей (ЖД)	Максимальды деңгей (МД)
6 ойын	9 ойын	12 ойын	52 апта

12. Ойыншылар, команда өкілдері және спорт ұйымдарының басшылары матчтың ресми тұлғаларына (MatchOfficials) кез келген дене байланысын жасамауы тиіс.

Төменгі деңгей (ТД)	Орташа деңгей (ОД)	Жоғарғы деңгей (ЖД)	Максимальды деңгей (МД)
6 ойын	9 ойын	12 ойын	52 апта

13. Ойыншылар, команда өкілдері және спорт ұйымдарының басшылары матчтың ресми тұлғалары (MatchOfficials) атына ешқандай әрекет жасамауы немесе ауызша қорқытпауы тиіс.

Төменгі деңгей (ТД)	Орташа деңгей (ОД)	Жоғарғы деңгей (ЖД)	Максимальды деңгей (МД)
6 ойын	9 ойын	12 ойын	260 апта

14. Ойыншылар, команда өкілдері және спорт ұйымдарының басшылары матчтың ресми тұлғаларына (MatchOfficials) кез келген физикалық қорлауды немесе қорқытуды жүзеге асырмауы керек.

Төменгі деңгей (ТД)	Орташа деңгей (ОД)	Жоғарғы деңгей (ЖД)	Максимальды деңгей (МД)
6 ойын	9 ойын	12 ойын	Өмір бойы

Жоғарыда аталмаған бұзушылықтарға қатысты "QAZAQSTAN RUGBY" ЗТБ шешімі бойынша тиісті санкциялар қолданылуы мүмкін.

Жоғарыда айтылғандардың бәріне қарамастан, ойыншының әрекеттері ауыр бұзушылық және/ немесе өрескел ойын болып табылатын кез келген бұзушылық түрі үшін зардап шегушінің денсаулығына елеулі/үлкен зардаптарға әкеп соғуы мүмкін және/немесе іс жүзінде ауыр / үлкен зардаптарға әкеп соқтырған жағдайларда, "QAZAQSTAN RUGBY" ЗТБ кез келген дисквалификацияны, оның ішінде өмір бойы да енгізе алады.

Дисквалификация кезеңінде ойыншы "QAZAQSTAN RUGBY" ЗТБ өткізетін кез келген жарысқа қатыса алмайды.

№2 ҚОСЫМША

Жастар арасындағы ҚР чемпионаты қатысатын спортшылардың жас ерекшеліктері

1.	Регби-7-ден Қазақстан Республикасының көктемгі Чемпионаты, ұлдар мен қыздар арасында: U 19- жарысқа 2005-2006 жылы туған спортшылар жіберіледі.
2.	Регби-7-ден Қазақстан Республикасының көктемгі Чемпионаты, ұлдар мен қыздар арасында: U 17- жарысқа 2007-2008 жылы туған спортшылар жіберіледі.
3.	Регби-7-ден Қазақстан Республикасының көктемгі Чемпионаты, ұлдар мен қыздар арасында: U 15- жарысқа 2009-2010 жылы туған спортшылар жіберіледі.; U 13- жарысқа 2011-2012 жылы туған спортшылар жіберіледі.; U 11 жарысқа 2013-2014 жылы туған спортшылар жіберіледі; U 9 және кіші (аралас) тач регби - жарысқа 2015-2016 жылы туған спортшылар жіберіледі.
4.	Регби-7-ден Қазақстан Республикасының жазғы Чемпионаты, ұлдар мен қыздар арасында: U 15- жарысқа 2009-2010 жылы туған спортшылар жіберіледі.; U 13- жарысқа 2011-2012 жылы туған спортшылар жіберіледі.; U 11 жарысқа 2013-2014 жылы туған спортшылар жіберіледі; U 9 және кіші (аралас) тач регби - жарысқа 2015-2016 жылы туған спортшылар жіберіледі.
5.	Регби-7-ден Қазақстан Республикасының жазғы Чемпионаты, ұлдар мен қыздар арасында: U 17- жарысқа 2007-2008 жылы туған спортшылар жіберіледі.
6.	Регби-7-ден Қазақстан Республикасының жазғы Чемпионаты, ұлдар мен қыздар арасында: U 19- жарысқа 2005-2006 жылы туған спортшылар жіберіледі.
7.	Регби-7-ден Қазақстан Республикасының күзгі Чемпионаты, ұлдар мен қыздар арасында: U 15- жарысқа 2009-2010 жылы туған спортшылар жіберіледі.; U 13- жарысқа 2011-2012 жылы туған спортшылар жіберіледі.; U 11 жарысқа 2013-2014 жылы туған спортшылар жіберіледі; U 9 және кіші (аралас) тач регби - жарысқа 2015-2016 жылы туған спортшылар жіберіледі.
8.	Регби-7-ден Қазақстан Республикасының күзгі Чемпионаты, ұлдар мен қыздар арасында: U 19- жарысқа 2005-2006 жылы туған спортшылар жіберіледі.
9.	Регби-7-ден Қазақстан Республикасының күзгі Чемпионаты, ұлдар мен қыздар арасында: U 17- жарысқа 2007-2008 жылы туған спортшылар жіберіледі.